

git og glemte noget. I Vestjylland derimod git Børnene mest i Skole om Vinteren, og saa havde de ueksaminerede Lærere. I det hele syntes han meget bedre om Ordningen andetsteds. Men da Biskoppen kom ud til Skolerne og havde været i Vestjylland i nogle Aar, sagde han, at han vel saa, at det der ikke gik efter en Snor, men at Børnene dog der vare bedre underviste end i Fyn og de Egne, hvor han ellers havde været. Han var jo en Skolemand, han har fiddet som Skolens Tilsynsmand i mange Aar, han har udgivet Skolebøger og havde i det hele stor Erfaring med Hensyn til Skolens Arbejde. Det Vidnesbyrd af Biskop Balslev føler jeg mig derfor fuldstændig overbevist om maa staa til Troende, saa meget mere som jeg siden den Tid selv er kommen til at arbejde i disse Egne og har set saa store Fremstrid i Undervisningen, at jeg ikke har fundet Mage dertil i andre Egne til Trods for, at det der ikke gaar efter en Snor, og til Trods for, at mange Lærere der ikke have den anordnede Skoleeksamen. Men vil man nu tillade disse Egne at ordne disse Forhold, maa man tage denne Bestemmelse om Timetallet ud af Lovforslaget og fastsætte et aarligt Timetal, som jeg ikke er bange for at gøre større end efter Ministerens Forslag, thi i Virkeligheden undervises der i Jylland mellem 8 og 900 Timer om Aaret. I det hele er jeg bange for, at det foreliggende Lovforslag tager Sigte paa at udrydde hele den Tilstand, som er til Stebe ude i Vestjylland. Jeg ser, at det i § 13 udtales om Kommuner, hvor der som Følge af Stedernes spredte Beliggenhed findes adskillige Skoler med et forholdsvis ringe Børnetal, at man der skal kunne oprette Embeder med mindre Lønning. Saavidt jeg skønner maa denne Udtalelse væsentlig være rettet paa Forholdene derude, men jeg tror ikke, at man derude — selvfølgelig er der ingen Regel uden Undtagelse — vil føle Trang til at saa ny faste Embeder oprettede af den Art, hvorom der her er Tale. Der kan selvfølgelig være Tilfælde, hvor det kan være nyttigt at oprette faste Embeder, naar Børnetallet bliver for stort, og de ikke kunne hjælpe sig med ueksaminerede Lærere, men i mange Tilfælde vil det ikke være heldigt, navnlig ikke, naar der skal paanødes Kommunen en Udbilling i den Retning, der kunde flyde af § 13. Hvad Lønningerne angaar skal jeg ikke dvæle videre derved; efter min Betragtning ere de rigelige, og der kan ikke være Tale om at forhøje dem paa noget Punkt. Hvis vi skulde arbejde paa at saa et andet Tilsyn for vort Skolevæsen, end hidtil, altsaa affstaae alt det, vi have og tage

denne Skoleinspektør, eller Direktør, eller hvad det nu er han kaldes, maatte vi vel ogsaa have Amtsinpektører rundt om i Landet, og de maatte vel saa efter min Mening vælges af Skolekommissionerne. Skulde man komme dertil, kunde man vist godt skære noget af de sidste Alderstillaeg bort og dermed lønne disse Skoleinspektører. Jeg tror, at Lærernes Lønninger ere meget rigelige, og jeg tror, at Lærerne som Stand maa være den højtærede Minister taknemlig, fordi han har foreslaaet saa høje Lønninger, og navnlig være dette høje Ting taknemlig, hvis det gaar ind paa disse høje Lønninger. Lønningsstykket med Alderstillaegene er ordnet saaledes, at Kommunerne skulde have et Plus, at de skulde tjene ca. 400,000 Kr. derved, og disse 400,000 Kr. skulde saa Kommunerne efter Lovforslaget anvende til Oprettelse af ny Embeder. Saavidt jeg kan skønne, stemme Beregningerne meget godt, men man ved jo ikke noget sikkert om, hvorvidt det netop bliver de Kommuner, der spare de 400,000, som ogsaa saa Brug for dem. Derpaa har imidlertid Ministeren søgt at raade Bod ved Forslaget om, at de 100,000 skulde anvendes til Udvæjning af Forholdene; men alt det skal jeg ikke dvæle videre ved, da det er omtalt af ærede foregaende Talere, og det vil ogsaa nærmest blive et Udvalgs Sag at tage disse Ting op til Overvejelse.

Jeg skal paa et Punkt rose Lovforslaget, og det er det, at det ikke uden videre har strøget Jordlodderne. Jeg tror, at det slet ikke er nogen heldig Betragtning, hvorpaa man er kommen ind, at Lærerne ikke skulde have nogen Jordlod. Flertallet af Lærerne tror selv, at det er saa rart ingen Jordlod at have. Jeg tror imidlertid, at den Tid vil komme, da de ville føle, at det er galt, ikke saa meget for deres egen Skyld som for deres Børns Skyld. Naar en Lærer paa Landet, som har en Børneskole, ingen Jordlod har, vil det let gaa saaledes, at hans Børn ingen praktisk Uddannelse faa. Jeg regner det nu for en stor Gevinst for Børnene, at de kunne gaa paa Marken, at de om Sommeren kunne arbejde med Kreaturerne og i det hele blive praktiske Mennesker; men det ville de ikke blive, naar der ved Skolebygningen blot er en Have, en Gymnastikplads og maaste en Kroketsplads ude i Haven. Lærerne ere imidlertid meget ivrige for at komme af med denne Jordlod, jeg forstaaer dog ikke denne deres Ivrighed. Jeg roser, som sagt, Lovforslaget paa dette Punkt, fordi jeg synes, at det har ordnet Sagen paa den eneste praktiske Maade, nemlig ved at lade det blive foreløbig, som det er, i 10 Aar og siden overgive Sagen i